

Νομική Ορολογία Ελληνικού Δικαίου

LAW POSTS EU

Νομική Ορολογία Ελληνικού Δικαίου

Α' Μέρος

Τι είναι το δίκαιο;

Ένα σύνολο πολλαπλών κανόνων που καθορίζουν τη συμπεριφορά μας με τρόπο υποχρεωτικό, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αρμονική συμβίωση των ατόμων μέσα σε μια οργανωμένη κοινωνία.

Τι είναι ο εξαναγκασμός δικαίου;

Οι ρυθμίσεις του δικαίου επιβάλλονται υποχρεωτικά από το κράτος κι όχι βάσει την ατομική βούληση του κάθε πολίτη της δεδομένης χώρας.

Τι είναι νόμος;

Νόμοι είναι οι γραπτές πράξεις της πολιτείας, οι οποίες θέτουν τους κανόνες δικαίου.

Διάκριση νόμων

1. Τυπικός Νόμος

Θεσπίζεται από τη Βουλή και τον ΠτΔ, σύμφωνα με την βασική διαδικασία, χωρίς όμως να είναι απαραίτητο στοιχείο ο κανόνας δικαίου.

2. Ουσιαστικός Νόμος

Είναι κάθε γραπτός κανόνας δικαίου, ανεξάρτητα από το νομοθετικό όργανο από το οποίο προέρχεται.

Ποια είναι τα χρονικά όρια ισχύος των νόμων;

Χρονικά όρια ισχύος των νόμων

Τυπική ισχύς	Ουσιαστική ισχύς
Έναρξη ισχύς νόμου από τη μέρα δημοσίευσης αυτού στην εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ)	Η εφαρμογή του νόμου ξεκινά 10 ημέρες μετά από τη δημοσίευση του στην εφημερίδα ΦΕΚ, εκτός βέβαια, εάν προβλέπεται κάποια άλλη ρύθμιση.

Τι είναι έθιμο;

Οι εθιμικοί κανόνες δικαίου προέρχονται από την μακροχρόνια τήρηση συγκεκριμένης συμπεριφοράς των μελών της κοινωνίας.

Β' Μέρος

Δημόσιο Δίκαιο	Με αυτό τον όρο εννοούμε το σύνολο κανόνων που ρυθμίζουν την οργάνωση και λειτουργία του κράτους, καθώς επίσης και τις σχέσεις μεταξύ πολιτών και κράτους.
Συνταγματικό Δίκαιο	Ρυθμίζει τη μορφή του πολιτεύματος και τις βασικές αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του κράτους.
Διοικητικό Δίκαιο	Ρυθμίζει την οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών.
Ποινικό Δίκαιο	Καθορίζει ποιες πράξεις είναι αξιόποινες κι επισύρουν ποινή.
Δικονομικό	Ρυθμίζει τη λειτουργία των δικαστηρίων και τη διαδικασία εκδίκασης των διαφορών από τα δικαστήρια.
Ιδιωτικό Δίκαιο	Με τον όρο αυτό εννοούμε εκείνο το σύνολο κανόνων δικαίου, με τους οποίους ρυθμίζονται οι σχέσεις μεταξύ φυσικών ή ακόμα και νομικών προσώπων, που δεν ασκούν κάποιου είδους δημόσια εξουσία.
Αστικό Δίκαιο	Ρυθμίζει τις έννομες σχέσεις των προσώπων όταν δεν ασκούν δημόσια εξουσία.
Εμπορικό Δίκαιο	Το εμπορικό δίκαιο, είναι το σώμα του δικαίου που ισχύει για τα δικαιώματα, τις σχέσεις και τη συμπεριφορά προσώπων και επιχειρήσεων που ασχολούνται με το εμπόριο και τις πωλήσεις. Συχνά θεωρείται κλάδος του αστικού δικαίου και ασχολείται με θέματα ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου.
Εργατικό Δίκαιο	Περιέχει κανόνες δικαίου που ρυθμίζουν τις σχέσεις που διαμορφώνονται από την παροχή εξαρτημένης εργασίας, μεταξύ εργοδότη κι εργαζομένου.

Δίκαιο της Πνευματικής Ιδιοκτησίας	Ρυθμίζει τα δικαιώματα στα πνευματικά έργα και δημιουργήματα.
Ναυτικό Δίκαιο	Συνιστά έναν ιδιόμορφο κλάδο του Εμπορικού Δικαίου, ο οποίος ρυθμίζει αφενός θέματα προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και του κοινωνικού συνόλου, και αφετέρου θέματα προστασίας ιδιωτικών σχέσεων και συμφερόντων.

Γ' Μέρος

1. Ποινικό Δίκαιο

Τι είναι το Ποινικό Δίκαιο;

Το σύνολο των κανόνων, οι οποίοι καθορίζουν την άσκηση της ποινικής εξουσίας της πολιτείας. Διακρίνεται σε ουσιαστικό ποινικό και σε δικονομικό ποινικό δίκαιο.

Το ποινικό δίκαιο πραγματεύεται την προστασία των εννόμων αγαθών. Ως έννομα αγαθά ορίζονται θεμελιώδεις αξίες οι οποίες κατά τον νομοθέτη είναι τόσο σημαντικές ώστε αυτός να απειλεί ποινικές κυρώσεις εναντίον όποιου προσπαθεί να τις προσβάλλει. Αναλυτικότερα, το ποινικό δίκαιο ορίζει τα βασικά του μεγέθη: το έγκλημα και την ποινή. Ορίζει δηλαδή ποιες πράξεις είναι άδικες, καταλογιστές και τιμωρητές, περιλαμβάνοντας όλες τις κοινές διατάξεις για τα εγκλήματα, καθώς επίσης και την περιγραφή των επιμέρους εγκλημάτων.

(Εύα Καπόγιαννη)

Τι είναι ο Ποινικός Κώδικας;

Η κωδικοποιημένη συλλογή των κανόνων του Ποινικού Δικαίου, σε ένα ολοκληρωμένο νομοθέτημα, που εκδίδεται και εφαρμόζεται από τα αρμόδια κρατικά όργανα.

Ο Ποινικός Κώδικας διαιρείται σε γενικό και ειδικό μέρος, ενώ η πιο πρόσφατη τροποποίησή του πραγματοποιήθηκε με τον νόμο 4619 / 2019.

(Βασίλης Βασιλικόπουλος, LPeu Μέλος)

Τι είναι η ποινική δικονομία;

Το σύνολο των κανόνων δικαίου, οι οποίοι ρυθμίζουν τη διαδικασία εφαρμογής του ουσιαστικού Ποινικού Δικαίου.

Οι κανόνες του Ουσιαστικού Ποινικού Δικαίου καθίστανται ενεργοί δια των κανόνων της Ποινικής Δικονομίας. Η Ποινική Δικονομία περιέχει τους κανόνες για την άσκηση της ποινικής δίωξης, για την ποινική προδικασία, για την αρμοδιότητα των ποινικών δικαστηρίων και τη διαδικασία στο ακροατήριο και για την άσκηση ενδίκων μέσων (έφεσης, αναίρεσης κλπ.) κατά των αποφάσεων των δικαστηρίων.

Άρθρο 1 ΠΚ

« Καμία ποινή χωρίς νόμο »

Για να χαρακτηριστεί μια πράξη ως αξιόποινη (έγκλημα), χρειάζεται προηγούμενος νόμος που να ορίζει τα στοιχεία της πράξης αυτής και την επιβλητέα ποινή. Η πρόταση αυτή, που εισάγει την αρχή της νομιμότητας, οδηγεί στην εμπέδωση της δημοκρατίας στην ποινική εξουσία, στην ασφάλεια των πολιτών και στην προβλεψιμότητα των ποινικών νόμων.

Η γενική αυτή αρχή γνωστή και με τη λατινική φράση: «nullum crimen nulla poena sine lege» προέρχεται όχι από το Ρωμαϊκό Δίκαιο, αλλά από τον Βαυαρό ποινικολόγο Φόιερμπαχ (Paul Anselm Johann von Ritter Feuerbach 1775-1833), που την περιέλαβε το 1813 στον βαυαρικό Ποινικό Κώδικα. Στην ελληνική έννομη τάξη υπάρχει τόσο στο άρθρο 7 παρ. 1 του Συντάγματος όσο και στο άρθρο 1 του Ποινικού Κώδικα. Αποτελεί μια αρχή δικαίου, θεμέλιο για τους υπόλοιπους, γι' αυτό και οι λοιποί αν την παραβιάζουν, δεν ισχύουν.

(Μαιρηχάρη Ρουκουτάκη, LPeu Μέλος)

Άρθρο 2 ΠΚ

Αναδρομική ισχύς του ηπιότερου νόμου

Αν από την τέλεση της πράξης μέχρι την αμετάκλητη εκδίκασή της, ίσχυσαν περισσότεροι ποινικοί νόμοι, θα εφαρμοστεί ο ευμενέστερος για τον κατηγορούμενο. Ενώ αν με μεταγενέστερο νόμο η πράξη χαρακτηρίστηκε ως μη

αξιόποινη, τότε ακόμα κι αν καταδικάστηκε ο δράστης, θα πάψει να εκτελεί την ποινή και η πράξη του δεν θα αποτελεί πλέον έγκλημα.

Μπορεί επίσης ένας κανόνας που δεν ίσχυε ούτε τον χρόνο τέλεσης της πράξης ούτε τον χρόνο επιβολής της ποινής, αν είναι ευμενέστερος να ισχύει πλέον αυτός. Πρόκειται για “νεκρανάσταση” (αναχρονισμό), όπως λέμε του κανόνα δικαίου.

Για παράδειγμα, αν η απειλούμενη για ένα έγκλημα ποινή είναι φυλάκιση από 1 – 3 χρόνια κι εκδοθεί νόμος που προβλέπει ποινή από 10 μέρες έως 5 χρόνια, τότε ο δικαστής θα κινηθεί σε ένα πλαίσιο ποινής από 10 μέρες μέχρι 3 χρόνια, παίρνοντας το μικρότερο ελάχιστο και το μικρότερο μέγιστο.

(Ειρήνη Νάνου, *LPeu Μέλος*)

Άρθρο 3 ΠΚ

Νόμοι με προσωρινή ισχύ

Νόμοι με προσωρινή ισχύ είναι νόμοι που ισχύουν για ορισμένο χρονικό διάστημα και για συγκεκριμένο έκτακτο γεγονός, επείγον και απρόβλεπτο, το οποίο προκαλεί την έκδοσή τους. Με το πέρας των έκτακτων αυτών καταστάσεων καθίστανται ανενεργοί. Τέτοιες καταστάσεις χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης (επιδημία, πόλεμος, επιστράτευση θεομηνία).

Με αφορμή το πρόσφατο ξέσπασμα της πανδημίας του κορονοϊού (covid-19), βλέπουμε μια σειρά από προσωρινούς νόμους που έχουν επιβληθεί: (προσωρινή αναστολή λειτουργίας των σχολείων της Αττικής και των επιμέρους σχολείων της χώρας, προσωρινή απαγόρευση χώρων συνάθροισης κοινού, κ.α). Επίσης, με βάση τον Ν.3536/2007 άρθρο 41, που θέσπισε την επίταξη προσωπικών υπηρεσιών, κατέστη αναγκαία προσωρινή επίταξη ιδιωτικών γιατρών, προς ενίσχυση για το ΕΣΥ. Το άρθρο 3 καταργήθηκε με την αναθεώρηση του ποινικού κώδικα την 1 Ιουλίου του 2019.

Λοιπά άρθρα που εφαρμόζονται σε έκτακτες καταστάσεις:

- το **άρθρο 285 ΠΚ**:

Χαρακτηριστικά αναφέρει η παράγραφος 1: «Όποιος παραβιάζει τα μέτρα που έχει διατάξει ο νόμος ή η αρμόδια αρχή για να αποτραπεί η εισβολή ή η διάδοση μιας μεταδοτικής ασθένειας τιμωρείται: α) με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή

αν από την πράξη μπορεί να προκύψει κοινός κίνδυνος για ζώα, β) με φυλάκιση και χρηματική ποινή αν από την πράξη μπορεί να προκύψει κίνδυνος μετάδοσης της ασθένειας σε αόριστο αριθμό ανθρώπων»

• **το άρθρο 18 του Συντάγματος:**

Σε περιπτώσεις πολέμου ή επιστράτευσης ή θεραπείας άμεσης κοινωνικής ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη και υγεία, γίνεται επίταξη πραγμάτων, για τις ανάγκες των ένοπλων δυνάμεων (προσωρινή κατάληψη κινητής ή ακίνητης ιδιοκτησίας).

• **το άρθρο 44 του Συντάγματος:**

Σε έκτακτες περιπτώσεις, εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, εκδίδει πράξεις νομοθετικού περιεχομένου ή διαγγέλματα. (το 1978 είχε εκδοθεί ΠΝΠ για να αντιμετωπιστούν οι σεισμοί στη Θεσσαλονίκη).

• **το άρθρο 22 του Συντάγματος:**

« Ειδικοί νόμοι ρυθμίζουν τα σχετικά με την επίταξη προσωπικών υπηρεσιών σε περίπτωση πολέμου ή επιστράτευσης ή για την αντιμετώπιση αναγκών άμυνας της Χώρας ή επείγουσας κοινωνικής ανάγκης από θεομηνία ή ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία...» (Ν.3536/2007, Ν.4325/2015)

(Φραντζέσκα Κολιοπούλου, *LPeu Μέλος*)

2. Οικογενειακό Δίκαιο

Τι είναι η Μνηστεία;

Είναι η «σύμβαση για μελλοντικό γάμο» σύμφωνα με το ΑΚ1346 παρ.1. Αυτό σημαίνει, ότι απαιτείται η ανταλλαγή δηλώσεων βουλήσεως βάσει των οποίων το κάθε μέρος υπόσχεται στο άλλο την τέλεση γάμου μαζί του.

(*Νίκα Λυδία*)

Έννομες συνέπειες της μνηστείας

Βάσει του ΑΚ1346 υφίσταται υποχρέωση των μνηστών για τέλεση γάμου, η οποία απορρέει από τη σύμβαση της μνηστείας. Ωστόσο, δεν μπορεί να γίνει λόγος για εξαναγκαστή αξίωση, η δε υπόσχεση ποινικής ρήτηρας, σε περίπτωση μη σύναψης

του γάμου είναι άκυρη.

(Νίκα Λυδία)

Λύση της μνηστείας

Η μνηστεία λύνεται με τους εξής τρόπους:

(α) αυτοδικαίως, στην περίπτωση της τέλεσης του γάμου των μνηστών, θανάτου, κήρυξης σε αφάνειας του ενός εκ των μνηστών, ή λόγω εμφάνισης σημαντικού κωλύματος εξαιτίας του οποίου δεν είναι δυνατή η τέλεση του γάμου,

(β) συναινετικά, με δηλώσεις βούλησης που απευθύνουν οι μνηστοί μεταξύ τους και βάσει των οποίων υπαναχωρούν από τη «σύμβαση για μελλοντικό γάμο»,

(γ) μονομερώς, με δήλωση βούλησης την οποία απευθύνει ο ένας μνηστός προς τον έτερο. Η παρούσα λύση της μνηστείας μπορεί να είναι είτε δικαιολογημένη είτε αδικαιολόγητη, με τη δεύτερη περίπτωση να συνεπάγεται την υποχρέωση προς παροχή αποζημίωσης.

(Νίκα Λυδία)

3. Εταιρικό Δίκαιο

Τι είναι το εταιρικό δίκαιο;

Πρόκειται για τους κανόνες δικαίου που ρυθμίζουν τις ενώσεις προσώπων που επιδιώκουν την εκπλήρωση ενός κοινού σκοπού και ανήκουν στο ιδιωτικό δίκαιο.

Κεντρική ιδέα του εταιρικού δικαίου είναι η έννοια της εταιρείας.

(Νίκα Λυδία)

Ορισμός της Εταιρείας

Είναι ένας οργανισμός ιδιωτικού δικαίου. Η ίδρυση της εταιρείας γίνεται συνήθως με σύμβαση, ενώ επιδιώκει ένα συγκεκριμένο σκοπό. Στις ενώσεις προσώπων αυτός ο σκοπός είναι κοινός και όλα τα μέλη επιδιώκουν και συμμετέχουν στην επίτευξή τους.

(Νίκα Λυδία)

Είδη εταιρειών

Γίνεται λόγος για την αστική εταιρεία η οποία ρυθμίζεται βάσει των διατάξεων 741 επ. του Αστικού Κώδικα και για τις εταιρείες του εμπορικού δικαίου.

(Νίκα Λυδία)

Κατηγοριοποίηση των εταιρειών του Εμπορικού Δικαίου

Μεταξύ των εταιρειών του εμπορικού δικαίου περιλαμβάνονται η ομόρρυθμη, ετερόρρυθμη, η ανώνυμη, η ιδιωτική κεφαλαιουχική, η αφανής, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, η ευρωπαϊκή εταιρεία, ο ευρωπαϊκός όμιλος οικονομικού σκοπού, η συμπλοιοκτησία και ο συνεταιρισμός.

(Νίκα Λυδία)

Ομόρρυθμη Εταιρία (Ο.Ε ή General Partnership)

Είναι η προσωπική εμπορική εταιρία με νομική προσωπικότητα για τις υποχρεώσεις, της οποίας ευθύνονται όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι απεριόριστα και εξ ολοκλήρου. Έχει δική της εταιρική περιουσία και εμπορική επωνυμία. Σκοπός της είναι η τέλεση εμπορικών πράξεων.

Η Ο.Ε αποτελεί το παλαιότερο τύπο προσωπικής εταιρίας στην Ελλάδα και ο λόγος επιλογής σύστασης αυτής της εταιρίας πέρα από την πληθώρα των πλεονεκτημάτων που προσφέρει είναι κυρίως φορολογικός. Για την Ομόρρυθμη Εταιρία εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις των άρθρων 249 και επόμενα του Ν.4072/2012, καθώς και οι διατάξεις του ΑΚ για την αστική Εταιρία με εξαίρεση των ΑΚ 758 και 761 για τα δικαιώματα στην εισφορά ή στα αποκτήματα και για την αμεταβίβαστη εταιρική μερίδα.

(Μαρία-Ελένη Χούντα, LPeu Μέλος)

Επωνυμία της ομόρρυθμης εταιρείας

Η επωνυμία της ομόρρυθμης εταιρείας σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης είτε από άλλες ενδείξεις με την προσθήκη των λέξεων «ομόρρυθμη εταιρεία», ολογράφως ή με τη σύντμηση «Ο.Ε.».

Σε περίπτωση αποχώρησης εταίρου, το όνομα του οποίου περιέχεται στην εταιρική επωνυμία, απαιτείται η συγκατάθεση αυτού ή των κληρονόμων του για τη διατήρηση της επωνυμίας.

(Μαρία-Ελένη Χούντα, LPeu Μέλος)

Ευθύνη ομόρρυθμης εταιρείας

Η ευθύνη για τα χρέη της Ο.Ε. είναι προσωπική και απεριόριστη, δηλαδή παράλληλα με την Ο.Ε. ευθύνεται κάθε εταίρος με ολόκληρη την ατομική του περιουσία και όχι μέχρι της εισφοράς του ή ενός ορισμένου ποσού για την εκπλήρωση των εταιρικών υποχρεώσεων ανεξαρτήτως λόγου ευθύνης . Επίσης, είναι ευθύνη που ασκείται εξ ολοκλήρου, δηλαδή για όλο το εταιρικό χρέος.

Η ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων είναι άμεση, δηλαδή ευθύνονται οι ίδιοι οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθέως έναντι των εταιρικών δανειστών και όχι απλώς έναντι της Ο.Ε. Επίσης, η ευθύνη αυτή είναι πρωτογενής και όχι επικουρική ,δηλαδή ο δανειστής δεν υποχρεούται να στραφεί πρώτα κατά της Ο.Ε. για να ικανοποιηθεί από την εταιρική περιουσία και εάν δεν επαρκεί αυτή να στραφεί κατά των εταίρων.

(Μαρία-Ελένη Χούντα, LPeu Μέλος)

4. Εμπορικό Δίκαιο

Ορισμός του εμπορίου από νομική άποψη

Περιλαμβάνει σχέσεις και δραστηριότητες, που ο ίδιος ο νομοθέτης θεωρεί εμπορικές και τις υποβάλλει στη ρύθμισή του. Το εμπόριο από νομική άποψη είναι έννοια στενότερη, η οποία υπάγεται στο εμπόριο από οικονομική άποψη (ευρύτερη έννοια γένους). Για παράδειγμα, αφορά την ανάληψη για αστική αιτία υποχρέωσης από συναλλαγματική, γραμμάτιο σε διαταγή και επιταγή, χωρίς να υφίσταται απαραίτητη συνάφεια με το εμπόριο από οικονομική έννοια, δηλαδή την κερδοφόρα διαμεσολάβηση των οικονομικών αγαθών από τον παραγωγό στον

καταναλωτή.

(Φουρνογεράκη Μαρία)

Το γραπτό εμπορικό δίκαιο

Το γραπτό εμπορικό δίκαιο περιλαμβάνεται στα διάφορα νομοθετήματα που εκτίθενται στο οικείο μέρος κάθε εξεταζόμενου ζητήματος. Ιστορικά, το πρώτο θεμελιώδες ελληνικό εμπορικό νομοθέτημα είναι ο (γαλλικός) Εμπορικός Κώδικας που εισήχθη στην Ελλάδα το 1821 με το κείμενο στη γαλλική γλώσσα. Ο Εμπορικός Κώδικας δημοσιεύθηκε σε μετάφραση για πρώτη φορά στο υπ' αριθμ. 15 ΦΕΚ της 11/23 Μαΐου 1835 ως «Εμπορικός Νόμος».

Πηγή: <https://static.eudoxus.gr/books/https://static.eudoxus.gr/books/94/chapter-59393794.pdf>

(Αργύρη Σταματίνα, LPeu Μέλος)

Το άγραφο εμπορικό δίκαιο

Το άγραφο εμπορικό δίκαιο περιλαμβάνει το εμπορικό έθιμο και τις εμπορικές συνήθειες.

Εμπορικό έθιμο είναι ο κανόνας δικαίου που διαμορφώνεται με τη μακρά και ομοιόμορφη άσκηση ορισμένης συμπεριφοράς στις εμπορικές συναλλαγές, που συνοδεύεται από την πεποίθηση ότι επιβάλλεται με την αναγκαιότητά του κανόνα δικαίου(συνείδηση δικαίου)

Εμπορική συνήθεια είναι η μακρά και ομοιόμορφη επανάληψη ορισμένης συμπεριφοράς στις εμπορικές συναλλαγές, η οποία γίνεται χωρίς την πεποίθηση ότι η συμπεριφορά αυτή επιβάλλεται με την αναγκαιότητα του κανόνα δικαίου. Η πεποίθηση ότι η συμπεριφορά αυτή επιβάλλεται με την αναγκαιότητα του κανόνα δικαίου αποτελεί, όπως ήδη λέχθηκε, στοιχείο του εμπορικού εθίμου. Οι εμπορικές συνήθειες είναι τα εμπορικά συναλλακτικά ήθη.

Πηγή: <https://static.eudoxus.gr/books/https://static.eudoxus.gr/books/94/chapter-59393794.pdf>

(Αργύρη Σταματίνα, LPeu Μέλος)

Ορισμός εμπορικών συμβάσεων

Το δίκαιο των εμπορικών συμβάσεων αφορά στη διαμόρφωση εμπορικών σχέσεων διαρκείας μεταξύ ενός προμηθευτή και ενός συνεργάτη του. Σε αυτήν την εμπορική σχέση ο προμηθευτής παρέχει εμπορεύματα ή υπηρεσίες προς το συνεργάτη με σκοπό την περαιτέρω διάθεσή τους στο συναλλακτικό κοινό μέσω του δικτύου και των πελατών του συνεργάτη.

Ζητήματα που σχετίζονται με τις εμπορικές συμβάσεις είναι η κατάρτιση σύμβασης και διατύπωση όρων συνεργασίας, η καταγγελία συμβάσεων, η προστασία από παράνομη καταγγελία σύμβασης, η προστασία από πλημμελή συμμόρφωση αντισυμβαλλόμενου στις υποχρεώσεις του, η έγερση αξιώσεων αποζημίωσης πελατείας ή άλλου είδους αποκατάστασης ζημίας.

(Φουρνογεράκη Μαρία, LPeu Μέλος)

Ορισμός για το Δίκαιο του Ανταγωνισμού

5. Εργατικό Δίκαιο

Πηγές Εργατικού Δικαίου

(α) Σύνταγμα

(β) Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας και Ενωσιακό Δίκαιο

(γ) Νόμος

(δ) Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας

(ε) Ατομικές Συμβάσεις Εργασίας

(στ) Επιχειρηματική Συνήθεια

(ζ) Διευθυντικό Δικαίωμα

(Καζάκου Άρτεμις)

Η αρχή της ευνοϊκότερης ρύθμισης στο Εργατικό Δίκαιο

Μεταξύ των πηγών του Εργατικού Δικαίου ισχύει, καταρχάς, ο κανόνας της ιεραρχίας. Ωστόσο, αν η ιεραρχικά κατώτερη πηγή περιέχει ευνοϊκότερη για τον εργαζόμενο ρύθμιση, θα υπερισχύει έναντι της ιεραρχικά ανώτερής της.

Παράδειγμα: Αν ο νόμος ορίζει ως κατώτατο μισθό τα 650€, αλλά η συλλογική σύμβαση που ισχύει την Χ εταιρεία ορίζει τα 750€, θα επικρατήσει το όριο των 750€ ως η ελάχιστη αμοιβή ενός εργαζομένου της Χ εταιρείας.

(Καζάκου Άρτεμις)

Βασικές αρχές που αφορούν την σύμβαση εξαρτημένης εργασίας

(α) Σε αυτήν έχει εφαρμογή το Εργατικό Δίκαιο

(β) Απαιτείται εξάρτηση, δηλαδή, δεσμευτικές οδηγίες και εποπτεία από τον εργοδότη κατά την παροχή της εργασίας

(γ) Ο εργαζόμενος παρέχει την εργασία του αυτοπροσώπως (και όχι π.χ. μέσω υπαλλήλων)

(Καζάκου Άρτεμις)

Μορφές συμβάσεων εργασίας

(α) Αορίστου, δηλ. δεν προκύπτει από κάπου πότε θα σταματήσει η παροχή εργασίας, ή ορισμένου χρόνου, δηλ. έχει συμφωνηθεί πότε θα λήξει η σύμβαση.

(β) Πλήρους, δηλ. 8 ώρες επί 5 μέρες, ή μερικής απασχολήσεως, δηλ. λιγότερες ώρες από την πλήρη απασχόληση, ή εκ περιτροπής εργασίας, δηλ. λιγότερες μέρες την εβδομάδα ή λιγότερες εβδομάδες τον μήνα ή λιγότεροι μήνες τον χρόνο.

(Καζάκου Άρτεμις)

Ατομική σύμβαση εξαρτημένης εργασίας

Είναι η συμφωνία μεταξύ του εργαζομένου και εργοδότη, με την οποία ορίζεται:

- το είδος της εργασίας
- ο τόπος
- ο χρόνος (ωράριο)
- το είδος της συμβάσεως (ορισμένου ή αορίστου κ.λπ.)

- ο μισθός

(Καζάκου Άρτεμις)

Προστασία του μισθού

(α) Απαγόρευση συμψηφισμού=Απαγορεύεται ο εργοδότης να συμψηφίσει τον μισθό του εργαζόμενου με κάποια απαίτηση που έχει εναντίον του (π.χ. από κάποια ζημιά που του προκάλεσε από αμέλεια) [ΑΚ 664]

(β) Απαγόρευση κατασχέσεως= ΑΝ διενεργηθεί αναγκαστική εκτέλεση* εις βάρος του εργαζόμενου, απαγορεύεται να κατασχεθεί ο μισθός του (για τον κανόνα-> 664 παρ. 3, για τις εξαιρέσεις-> ΚΠολΔικ 982 παρ.2)

(γ) Ο εργαζόμενος δεν μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμά του να λάβει τον νόμιμο μισθό του.

(δ) Αν διενεργηθεί αναγκαστική εκτέλεση* εις βάρος του εργοδότη, οι εργαζόμενοι έχουν προνομιακή θέση στη σειρά των δανειστών που θα ικανοποιηθούν (ΚΠολΔικ 975 περίπτωση 3^η)

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι απαγορεύσεις που θέτει ο νομοθέτης αφορούν το κομμάτι του μισθού που καλύπτει βιοτικές ανάγκες του μισθωτού και όχι απαραίτητα ολόκληρο το μισθό.

*Αναγκαστική εκτέλεση: Διαδικασία που αναφέρεται στην εξωδικαστική πράξη καταναγκασμού του οφειλέτη σε ικανοποίηση του (ή των) δανειστή του (ή δανειστών του).

(Άρτεμις Καζάκου)

Δικαιώματα του εργαζομένου από τη μη καταβολή του μισθού

- Άσκηση αγωγής για καταβολή μισθού βάσει των κοινών αρχών για τις περιουσιακές διαφορές

- Άσκηση δικαιώματος επίσχεσης εργασίας (ΑΚ 325) που σημαίνει ότι μετά από δήλωση του εργαζόμενου εκείνος δεν παρέχει εργασία έως ο εργοδότης να εκπληρώσει την δική του υποχρέωση. Ο εργαζόμενος πρέπει να βρίσκεται σε ετοιμότητα παροχής εργασίας, ενώ ο εργοδότης καθίσταται υπερήμερος και

οφείλει μισθό (ΑΚ 656 περίπτωση α). Εφόσον ο μισθός δεν καταβάλλεται για διάστημα μεγαλύτερο των 2 μηνών, ο εργαζόμενος μπορεί να θεωρήσει την συμπεριφορά του εργοδότη μονομερή βλαπτική μεταβολή* και συνεπώς ως καταγγελία της συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου οπότε και αξιώνει την νόμιμη αποζημίωση. Σε περίπτωση συμβάσεως εργασίας ορισμένου χρόνου, η καθυστέρηση συνιστά σπουδαίο λόγο για καταγγελία και ο εργαζόμενος δικαιούται αποζημίωση (ΑΚ 672, 673).

- Ο εργαζόμενος μπορεί να ζητήσει την κήρυξη σε πτώχευση του εργοδότη
- Ο εργαζόμενος μπορεί να υποβάλει μήνυση κατά του εργοδότη, ενώ μπορεί να υποβληθεί και αυτεπαγγέλτως από την Επιθεώρηση Εργασίας

Όλες οι κατ' ένσταση ασκούμενες μισθολογικές αξιώσεις υπόκεινται σε 5ετή παραγραφή, η οποία αρχίζει από το τέλος του μισθολογικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν (ΑΚ 250).

*Μονομερή βλαπτική μεταβολή συνιστά η καταχρηστική άσκηση του διευθυντικού δικαιώματος του εργοδότη, καθώς αυτός δεν δικαιούται να τροποποιεί μονομερώς ουσιώδεις όρους της συμβάσεως εργασίας.

(Αλίκη Χ., *LPeu Μέλος*)

Σύμβαση εκ περιτροπής εργασίας ΚΑΙ σύμβαση μερικής απασχόλησης

Η σύμβαση εκ περιτροπής είναι μια ειδική μορφή μερικής απασχόλησης, στην οποία η εργασία παρέχεται κατά λιγότερες ημέρες ή μήνες, κατά πλήρες όμως ημερήσιο ωράριο. Εφαρμόζεται είτε με συμφωνία εργοδότη και εργαζόμενου, είτε με μονομερή απόφαση του εργοδότη.

Η σύμβαση μερικής απασχόλησης είναι η εργασία, της οποίας η διάρκεια είναι μικρότερη από την κανονική, αλλά όλες τις ημέρες της εβδομάδας. Συμφωνείται ανάμεσα στον εργοδότη και τον εργαζόμενο και μπορεί να είναι για ορισμένο ή αόριστο χρόνο.

(Φαίνια Α., *LPeu Μέλος*)

Άδεια

Ετήσια Κανονική Άδεια (Άδεια Αναψυχής)

Ο νόμος 539/1945 καθορίζει τον τρόπο, τον χρόνο, τις αποδοχές και τις προϋποθέσεις χορήγησης της ετήσιας άδειας αναψυχής των εργαζομένων. Κάθε μισθωτός, ο οποίος συνδέεται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου ή αόριστου χρόνου, δικαιούται να λάβει ετήσια άδεια με αποδοχές από την έναρξη της απασχόλησής του σε μια ιδιωτική επιχείρηση.

Σύμφωνα με την παράγραφο 16 του άρθρου 3 του Ν. 4504/1966, οι μισθωτοί με σχέση εργασίας από φορέα ιδιωτικού δικαίου δικαιούνται κατ' έτος και επίδομα αδειας υπό την προϋπόθεση ότι το επίδομα αυτό δεν δύναται να υπερβαίνει τις αποδοχές ενός 15νθημέρου, για τους αμειβόμενους με μηνιαίο μισθό, και των 13 εργάσιμων ημερών για όσους μισθωτούς αμείβονται με ημερομίσθιο.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Α.Ν. 539/1945, η κανονική άδεια θα πρέπει να χορηγείται από τον εργοδότη, ώστε να έχει εξαντληθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του τρέχοντος έτους, ακόμα και εάν δεν έχει ζητηθεί από τον εργαζόμενο.

*Οι ημέρες του εργαζόμενου που δεν αξιοποιήθηκαν, ενώ τις δικαιούταν, χρηματικοποιούνται και καταβάλλονται κατά το πέρας του έτους εντός του οποίου έπρεπε να λάβει την άδειά του.

Ημέρες Κανονικής Άδειας

Η άδεια χορηγείται από τον εργοδότη ανάλογα με το χρονικό διάστημα που απασχολήθηκε ο εργαζόμενος στην επιχείρησή του. Σε περίπτωση πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας υπολογίζονται ημέρες ετήσιας άδειας εντός των 20 εργάσιμων ημερών. Ενώ σε περίπτωση εξαήμερης εβδομαδιαίας εργασίας αντιστοιχούν 24 εργάσιμες ημέρες.

Υπολογισμός ημερών άδειας

Για να υπολογισθούν οι ημέρες αδειας, που έχει λάβει ο εργαζόμενος, λαμβάνονται

υπόψη μόνο οι εργάσιμες ημέρες. Δεν λαμβάνονται υπόψη οι Κυριακές (και το Σάββατο στο πενθήμερο σύστημα), καθώς και οποιαδήποτε αργία πιθανόν να υπάρχει στο συγκεκριμένο διάστημα (π.χ. ημέρα του Δεκαπενταύγουστου). Ούτε οι ημέρες ασθένειας προσμετρούνται.

Αν, λοιπόν, υπάρχει αργία ή ασθένεια κατά τη διάρκεια της άδειας, τότε η άδεια μετατίθεται ανάλογα.

(Μαριάννα Κ., LPeu Μέλος)

Αναρρωτική Άδεια

Ν.2112/1920, άρθρο 5 παρ.3 και άρθρο 8 του ΒΔ της 16/192:

Τα χρονικά διαστήματα κατά τα οποία οι εργαζόμενοι απουσίασαν από την εργασία τους λόγω βραχείας ασθένειας θεωρούνται ως χρόνος πραγματικής απασχόλησης και δεν συμψηφίζονται με τις ημέρες της κανονικής ετήσιας άδειας (αναψυχής). Αν ο εργαζόμενος υπερέβη τα χρονικά όρια της βραχείας ασθένειας (δεν θα λάβει άδεια για το έτος που εκδηλώθηκε η ασθένεια. Συνεπώς:

(α) αν ο εργαζόμενος ασθένησε και δεν υπερέβη τα όρια και της βραχείας ασθένειας μέσα σε ένα έτος, δικαιούνται να λάβουν την ετήσια κανονική άδεια και το επίδομα αδειάς.

(β) αν υπερέβη τα όρια της βραχείας ασθένειας, αφαιρούνται από την ετήσια άδεια, οι μέρες κατά τις οποίες σημειώνεται η υπέρβαση.

(γ) αν υπερέβη τα όρια της βραχείας ασθένειας τόσο, όσο διαρκεί η κανονική άδεια, δεν δικαιούται για το έτος αυτό.

Σε περίπτωση αποχής από την εργασία μεγαλύτερης διάρκειας από αυτή που θέτει ο νόμος, το δικαστήριο θα κρίνει με βάση τα πραγματικά περιστατικά της αποχής, αν συνιστά σιωπηρή καταγγελία της σύμβασης.

«Βραχεία ασθένεια»: Η απουσία του μισθωτού από την εργασία του κατ' ελάχιστο:

- (α)** ένα μήνα, αν εργάζεται στον ίδιο εργοδότη ως 4 συναπτά έτη
- (β)** τρεις μήνες, αν εργάζεται πάνω από 4 συναπτά έτη στον ίδιο εργοδότη
- (γ)** τέσσερις μήνες, αν εργάζεται στον ίδιο εργοδότη 10-15 συναπτά έτη
- (δ)** έξι μήνες, αν εργάζεται συνεχόμενα στον ίδιο εργοδότη πάνω από 15 έτη

Διαδικασία χορήγησης αναρρωτικής άδειας

Στις περιπτώσεις μη προσέλευσης στην εργασία λόγω ασθένειας, ο εργαζόμενος:

- Ενημερώνει την υπηρεσία για την αδυναμία αυτή, την ίδια ημέρα.
 - Για την χορήγηση της άδειας από την υπηρεσία απαιτείται αίτηση του εργαζόμενου. Αίτηση (Ν.35528/2007, άρθρο 58): Εντός 27 ημερών από την απουσία του.
 - Βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες: έως 8 ημέρες κατά έτος:
 - (α)** με γνωμάτευση θεράποντα ιατρού ιδιωτικού ή δημόσιου φορέα και για τις 8 ημέρες εξ ολοκλήρου
 - (β)** με γνωμάτευση θεράποντα ιατρού ιδιωτικού ή δημοσίου φορέα για έξι μήνες και υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου για δύο ημέρες (όχι συναπτές)
 - Πέραν 8 ημερών κατ' έτος, χορηγείται ύστερα από γνωμάτευση της οικείας υγειονομικής επιτροπής. Εξαίρέσεις (δεν απαιτείται γνωμάτευση):
 - (α)** άδεια βάσει γνωμάτευσης Διευθυντή Κλινικής Δημόσιου Νοσοκομείου, μετά από νοσηλεία επτά τουλάχιστον ημερών
 - (β)** άδεια μετά από χειρουργική επέμβαση σε δημόσιο νοσοκομείο ή ιδιωτική κλινική.
- (Κατερίνα Π., LPeu Μέλος)

Σύνταξη

Η οικονομική επιβίωση του πρώην εργαζόμενου εξαρτάται από την μηνιαία εισπραξη ενός ποσού, που καταθέτει ο ασφαλιστικός και συνταξιοδοτικός φορέας του. Διαχωρίζεται σε 2 διακριτά τμήματα:

- (α) Εθνική Σύνταξη: Η χρηματοδότησή της προέρχεται από τον προϋπολογισμό του κράτους και όχι από εισφορές. Θεμελιώνεται το δικαίωμα λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου.
- (β) Ανταποδοτική Σύνταξη: Υπολογίζεται από εισφορές βάσει αποδοχών

καταβληθέντων εισφορών.

(Φαίνια Α., *LPeu Μέλος*)

Το σύστημα “ΕΡΓΑΝΗ”

Ιδρύθηκε από το Υπουργείο Εργασίας, με σκοπό την καταπολέμηση της αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας, της γραφειοκρατίας που βαραίνει τις επιχειρήσεις και την συλλογή στατιστικών.

Αφορά τους εργοδότες που απασχολούν εργαζόμενους με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Σε αυτό πρέπει να δηλώνονται:

- προσλήψεις, αλλά και καταγγελίες συμβάσεων και οικειοθελείς αποχωρήσεις
- συμβάσεις ορισμένου χρόνου, μερικής απασχόλησης και εκ περιτροπής εργασίας
- υπερωρίες (μέχρι και το πρωί της ίδιας ημέρας)

(Καζάκου Άρτεμις)

6. Πτωχευτικό Δίκαιο

Πτωχευτική ικανότητα

Είναι η εξαιρετικά προβλεπόμενη στο νόμο νομική δυνατότητα ενός προσώπου, το οποίο αδυνατεί να πληρώνει τα χρέη του –βρίσκεται, δηλαδή, σε πτώχευση– ή επαπειλείται, πράγματι, ή απλώς πιθανολογείται η περιέλευσή του σε τέτοια κατάσταση αδυναμίας, να υπαχθεί στην πτωχευτική διαδικασία.

Πτωχευτική ικανότητα έχουν οι έμποροι, καθώς και οι ενώσεις προσώπων με νομική προσωπικότητα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό», «η παύση της εμπορίας ή της οικονομικής δραστηριότητας ή ο θάνατος δεν κωλύουν την πτώχευση, εφόσον επήλθαν σε χρόνο κατά τον οποίο ο οφειλέτης είχε παύσει τις πληρωμές του. Κατ’ εξαίρεση, πάντως, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι δημόσιοι οργανισμοί δεν κηρύσσονται σε πτώχευση.

Κατ' εξαίρεση, επίσης, και οι τράπεζες στερούνται πτωχευτικής ικανότητας. Και οι ασφαλιστικές, επίσης, εταιρίες, δεν κηρύσσονται σε πτώχευση.

(Σακισλίδης Γιώργος, LPeu Μέλος)

Πτωχευτική ικανότητα φυσικών προσώπων

Το φυσικό πρόσωπο έχει πτωχευτική ικανότητα μόνον, όταν είναι έμπορος, όταν, δηλαδή, έχει αποκτήσει, με οποιονδήποτε τρόπο, την εμπορική ιδιότητα.

Την εμπορική ιδιότητα, βεβαίως, αποκτά, κατά κανόνα, ένα φυσικό πρόσωπο, όταν ασκεί εμπορικές πράξεις κατά σύνηθες επάγγελμα.

Πτωχευτική ικανότητα, ανεξάρτητη από την εμπορική ιδιότητα, έχει και το φυσικό πρόσωπο, το οποίο παύει την εμπορία του.

Έμποροι δεν γίνονται και, συνεπώς, δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα, όσοι ασκούν πράξεις εμπορικές, ως παρεπόμενες ενός αστικού επαγγέλματος και ο μικρέμπορος.

(Σακισλίδης Γιώργος, LPeu Μέλος)

Πτωχευτική ικανότητα νομικών προσώπων

Ένα νομικό πρόσωπο έχει πτωχευτική ικανότητα, όταν είναι, καταρχάς, εταιρία και, μάλιστα, εμπορική. Συγκεκριμένα: η ομόρρυθμη εταιρία (ΟΕ) η ετερόρρυθμη εταιρία (ΕΕ), η ετερόρρυθμη εταιρία κατά μετοχές, η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, η δημοσιευμένη κοινοπραξία (άρθρο 293 ν. 4072/2010), η ανώνυμη εταιρία (ΑΕ), η εταιρία περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ), ο συνεταιρισμός, η ναυτική εταιρία, η ναυτιλιακή εταιρία πλοίων αναψυχής, η Ευρωπαϊκή Εταιρία, ο ευρωπαϊκός συνεταιρισμός και ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού.

Πτωχευτική ικανότητα διαθέτουν, βεβαίως, και όσες από τις παραπάνω εμπορικές εταιρίες είναι τυπικά, μόνον, έμποροι, έχουν, δηλαδή, την εμπορική ιδιότητα, επειδή ο ίδιος ο νόμος τις χαρακτηρίζει εμπορικές (ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, συνεταιρισμοί), έστω κι αν δεν έχουν, πράγματι, εμπορικό σκοπό.

Ένα νομικό πρόσωπο έχει, επίσης, πτωχευτική ικανότητα, όταν αφενός μεν συνιστά ένωση προσώπων –αποκλείεται, επομένως, το ίδρυμα, ως σύνολο περιουσίας–, αφετέρου δε έχει ως νόμιμο καταστατικό σκοπό ή επιδιώκει, πράγματι, –νόμιμα ή παράνομα– έναν οποιονδήποτε οικονομικό σκοπό, ο οποίος δεν χρειάζεται να είναι και εμπορικός, ούτε καν κερδοσκοπικός.

Κατά συνέπεια, πτωχευτική ικανότητα έχουν, πλέον, και: α. Η αστική εταιρία με οικονομικό σκοπό και νομική προσωπικότητα, β. η κοινοπραξία, όταν επιδιώκει απλώς οικονομικό –και όχι εμπορικό– σκοπό, και έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα, ως αστική εταιρία της παραπάνω μορφής. γ. ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού (ΕΟΟΣ), όταν δεν επιδιώκει εμπορικό σκοπό, δ. Το σωματείο, όταν έχει οικονομικό σκοπό ή όταν επιδιώκει, πράγματι, οικονομικό σκοπό. ε. Η ερανική επιτροπή, όταν στο πλαίσιο του κυρίου έργου της επεκτείνεται νόμιμα και σε οικονομική –ή εμπορική– δραστηριότητα ή όταν, εκκλίνουσα του έργου της, επιδιώκει παράνομα οικονομικό –ή εμπορικό– σκοπό.

Πτωχευτική ικανότητα έχουν επίσης οι αλλοδαπές εταιρίες, που έχουν, όμως, την πραγματική τους έδρα στην Ελλάδα.

Στερούνται πτωχευτικής ικανότητας η χωρίς νομική προσωπικότητα αστική εταιρία, η αφανής εταιρία, η συμπλοιοκτησία και τα υποκαταστήματα εμπορικών εταιριών, ως μη έχοντα νομική προσωπικότητα.

Συνέπεια της κήρυξης της πτώχευσης είναι, σε κάθε περίπτωση, η λύση της εταιρίας (νομικού προσώπου ή μη), της οποίας, όμως, δεν έπεται η εκκαθάριση, αλλά η πτωχευτική διαδικασία.

(Σακισλίδης Γιώργος, *LPeu Μέλος*)

7. Ναυτικό Δίκαιο

Πώς ορίζεται το Ναυτικό Δίκαιο;

Συνιστά έναν ιδιόμορφο κλάδο του Εμπορικού Δικαίου, ο οποίος ρυθμίζει αφενός θέματα προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και του κοινωνικού συνόλου, και

αφετέρου θέματα προστασίας ιδιωτικών σχέσεων και συμφερόντων. Ως εκ τούτου, χωρίζεται σε Δημόσιο Ναυτικό Δίκαιο και Ιδιωτικό Ναυτικό Δίκαιο.

(Κόλλιας Νίκος)

Ορισμός Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου

Αποτελεί κλάδο του Ναυτικού Δικαίου και ρυθμίζει ζητήματα προστασίας του δημόσιου συμφέροντος και του κοινωνικού συνόλου. Το Δημόσιο Ναυτικό Δίκαιο, διακρίνεται σε τέσσερις επιμέρους κατηγορίες (Δημόσιο Διεθνές Ναυτικό Δίκαιο, Διοικητικό Ναυτικό Δίκαιο, Ποινικό – Πειθαρχικό Ναυτικό Δίκαιο και Οικονομικό – Φορολογικό Ναυτικό Δίκαιο) και περιλαμβάνει θέματα όπως αυτό της ασφάλειας ναυσιπλοΐας, της ναυτικής εκπαίδευσης, της ακτοπλοΐας, του διοικητικού ελέγχου και των ναυτικών ατυχημάτων.

(Καστριτσέας Αριστοφάνης, LPeu Μέλος)

Ορισμός Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου

Το Ιδιωτικό Ναυτικό Δίκαιο (ή ναυτικό δίκαιο υπό στενή έννοια) ρυθμίζει τις δικαιοπρακτικές σχέσεις και αστικές ευθύνες που προκύπτουν είτε από την άσκηση της εμπορικής ναυτιλίας είτε από την κυριότητα και εκμετάλλευση, πλοίου ή στατικού ναυπηγήματος. Ειδικότερα, διακρίνεται σε Ναυτεργατικό Δίκαιο και σε Ιδιωτικό Διεθνές Ναυτικό Δίκαιο.

(Βουλή Μάρω, LPeu Μέλος)

Ορισμός του Διεθνές Ναυτικού Δικαίου

Είναι μέρος του Ναυτικού Δικαίου και ρυθμίζει τα διεθνή ζητήματα που ανακύπτουν. Ακολουθεί το διαχωρισμό σε:

- *Δημόσιο Διεθνές Ναυτικό Δίκαιο*, που αφορά θέματα που προκύπτουν μεταξύ χωρών από τη ναυτιλία και
- *Ιδιωτικό Διεθνές Ναυτικό Δίκαιο*, που ορίζει το εσωτερικό δίκαιο ποίου κράτους θα εφαρμοσθεί σε περιπτώσεις ναυτιλιακών σχέσεων, όταν αυτές δεν είναι καθορισμένες. Επ' αυτών ακολουθούν οι Διεθνείς ναυτιλιακές συμβάσεις.

(Σερδάρη Μαρία, LPeu Μέλος)

Δικονομικό Ναυτικό Δίκαιο

Αποτελεί το σύνολο των κανόνων δικαίου, στο οποίο αναφέρονται ρητώς, τόσο οι λειτουργίες των αρμόδιων δικαστικών οργάνων του Ναυτικού Δικαίου, όσο και η διαδικασία εκδίκασης των ναυτικών διαφορών, τον τρόπο ,δηλαδή, την διενέργεια ανακρίσεων και την εκτέλεση των ναυτικών δικαστικών αποφάσεων.

(Ντάλου Χριστίνα, LPeu Μέλος)

Ναύλος

Πρόκειται για έναν ναυτικό όρο, ο οποίος καθορίζεται στην σύμβαση ναύλωσης του πλοίου. Συγκεκριμένα, αποτελεί το χρηματικό αντάλλαγμα που παρέχεται από τον ναυλωτή στον εκναυλωτή με σκοπό την πραγματοποίηση θαλάσσιας μεταφοράς.

Ο ναύλος συμφωνείται στην σύμβαση ναύλωσης, η οποία έχει ως αντικείμενο την μίσθωση πλοίου με σκοπό την μεταφορά είτε προσώπων είτε πραγμάτων. Κατά κύριο λόγο πρόκειται για μια διμερή σύμβαση με συμβαλλόμενους, τον εκναυλωτή που συνήθως είναι ο πλοιοκτήτης ή ο εφοπλιστής και αντισυμβαλλόμενο τον ναυλωτή που είναι ουσιαστικά ο φορτωτής. Ο πρώτος έχει την υποχρέωση να διαθέσει το πλοίο στον ναυλωτή εν όλω ή εν μέρει, ώστε να μεταφέρει ό,τι έχει συμφωνηθεί. Η νομοθετική ρύθμιση του ναύλου εντοπίζεται στα άρθρα 149-153 του ΚΙΝΔ, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν συμπληρωματικώς και διατάξεις του ΑΚ, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο. Ο υπολογισμός του εξαρτάται από την βούληση των συμβαλλομένων αλλά και από το είδος της ναύλωσης που έχει συμφωνηθεί. Σε περίπτωση μάλιστα που ο ναύλος δεν είναι συμφωνημένος τότε θα οφείλεται ο συνήθης. Τέλος, με βάση την απόφαση του ΑΠ 1608/2014 ως “νεκρός ναύλος” νοείται το αντίτιμο που καταβάλλεται από τον ναυλωτή, που συμφώνησε να φορτώσει πλήρες φορτίο, όμως αυτό δεν έγινε και έτσι δεν χρησιμοποιήθηκε ο ανάλογος χώρος του πλοίου.

(Δανάη- Βασιλική Γαζή, LPeu Μέλος)

**Ιδιαίτερες ευχαριστίες σε όλους τους εμπλεκόμενους στην δημιουργία του παρόντος αρχείου, οι οποίοι με τις γνώσεις τους συνέθεσαν το παραπάνω αποτέλεσμα.*